

Quants parcs datti e quants dovri insumma?

Ina survista dals parcs da muntada naziunala

DA CLAUDIA CADRUVI / ANR

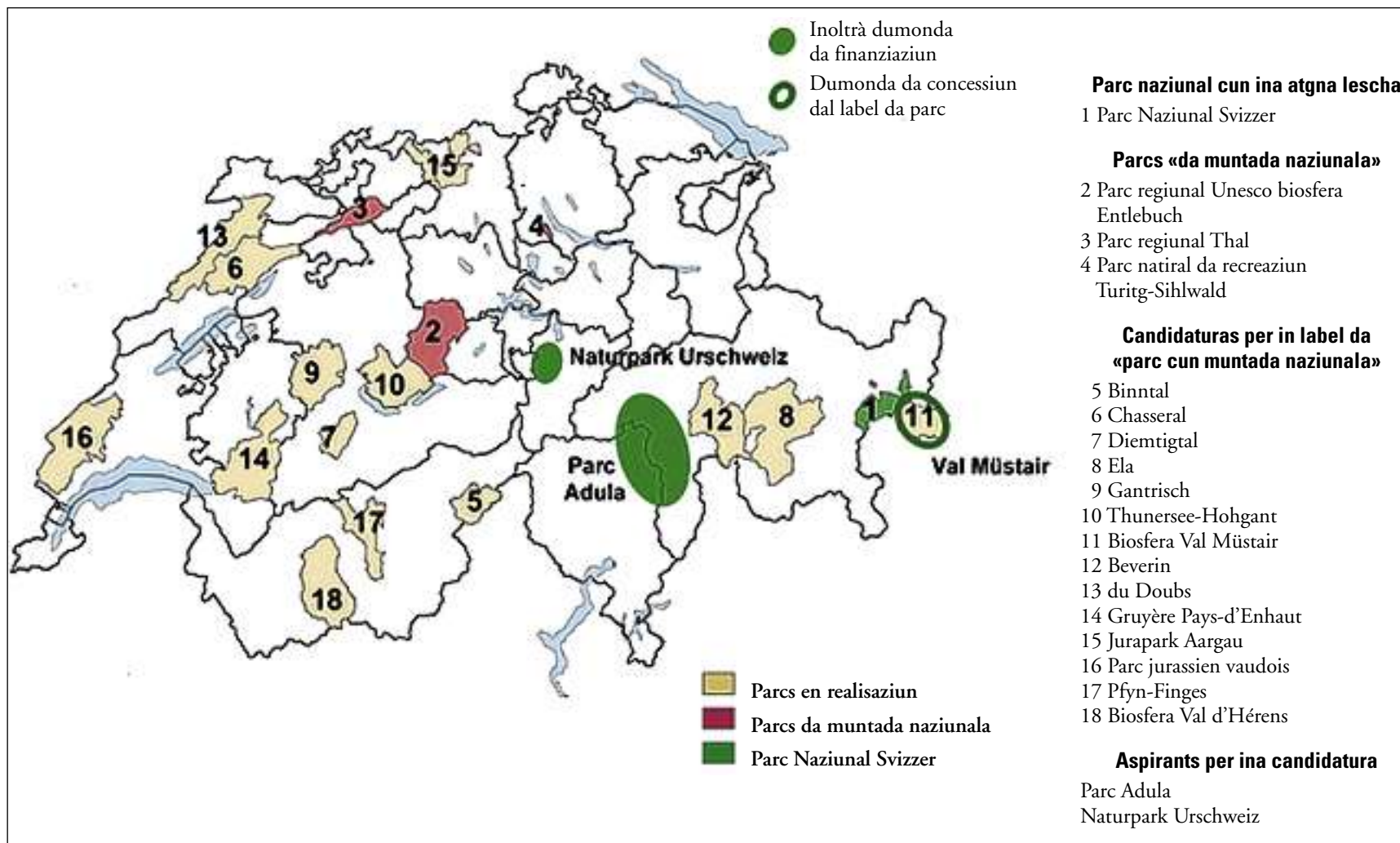
■ **Dapertut vegnan planisads «parcs da muntada naziunala». L'anr porscha ina survista.** Prest tschient onns a la lunga è il Parc Naziunal stà l'unic parc da natira en Svizra. Dapi il 2008 crescha la concorrenza. Trais ulteriurs parcs han obtegnì en il fratemp il label «parc da muntada naziunala», di *Flavia Rivola* da l'Uffizi federal d'ambient. I sa tracta dal Parc regional Entlebuch, dal Parc regional Thal e dal Parc da recreaziun Turitg-Sihlwald. 14 auters parcs sa chattan da preschent en la fasa da planisaziun ed obtegnan sustegn finanziel da la confederaziun. Duas autras regiuns aspirechan per medemamain obtegnair daners per planisar in parc cun il label «da muntada naziunala». La grafica da l'Uffizi federal d'ambient mussa ils parcs gia realisads u en planisaziun. La surfatscha da tut las regiuns che duessan daventar parcs correspunda pli u main al chantun da Berna.

Anc auters han mustgas sin il label

Sin la carta mancan anc otg regiuns che han era mustgas d'obtegnair il label. Quellas regiuns n'han anc betg inoltrà ina dumonda per sustegn finanziel tar la confederaziun. I sa tracta da duas regiuns en la Romandia, duas regiuns en il Tessin, duas en la Svizra centrala e duas en la Svizra orientala.

Ma quants parcs da natira dovri insumma en Svizra? Sin questa dumonda na po l'Uffizi federal d'ambient dar nagina risposta concreta. La confederaziun na veglia betg scriver avant quants parcs ch'i dettia, di Rivola. Las regiuns possian candidar dad ellas anora. Tuttas regiuns sajan suttamessas a las medemas prescripziuns e la «qualità d'ina cuntrada» saja decisiva per obtegnair il label da parc «cun muntada naziunala». La finala vegnia quai a dar ina concorrenza tranter ils parcs ed il basegn da la populaziun decidia tgenins parcs che possian subsister.

Davent dal 2012 metta la confederaziun a disposiziun mintg'onn 10 milliuns francs per sustegnair ils parcs. Il Parc Naziunal Svizzer, fundà il 1914, na vegnia betg alimentà da quests daners, di Rivola. El saja suttamess ad ina atgna lescha cun ina finanziaziun speziala.

Parc naziunal cun ina atgna lescha

1 Parc Naziunal Svizzer

Parcs «da muntada naziunala»

- 2 Parc regional Unesco biosfera Entlebuch
- 3 Parc regional Thal
- 4 Parc natiral da recreaziun Turitg-Sihlwald

Candidaturas per in label da «parc cun muntada naziunala»

- 5 Binntal
- 6 Chasseral
- 7 Diemtigtal
- 8 Ela
- 9 Gantrisch
- 10 Thunersee-Hohgant
- 11 Biosfera Val Müstair
- 12 Beverin
- 13 du Doubs
- 14 Gruyère Pays-d'Enhaut
- 15 Jurapark Aargau
- 16 Parc jurassien vaudois
- 17 Pfyn-Finges
- 18 Biosfera Val d'Hérens

Aspirants per ina candidatura

Parc Adula
Naturpark Urschweiz

Prest tschintg parcs en il Grischun?

CUN CLAUDIO LARDI HA DISCURRÌ
CLAUDIA CADRUVI / ANR

Sche tut va sco planisà posseda il Grischun en il futur quatter u tschintg parcs – tut tenor sco ins dumbra. N'è quai betg da memia? Cusseglier guvernativ Claudio Lardi prenda posiziun sco manader dal departament d'ambient.

En Svizra datti uss quatter parcs da la natira. 14 regiuns obtegnan da preschent sustegn finanziel da la confederaziun per planisar in parc

ed anc autras regiuns vulan parcs. Tge schais Vos da quest svilup?

Claudio Lardi: Davart ils parcs ordai fer noss chantun na pos jau dir nagut. Il chantun Grischun sustegna il Parc Adula, il Parc Ela ed il Parc Beverin sco era la Biosfera Val Müstair. Nus avain tremess las dumondas correspondentas a la confederaziun per obtegnair contribuziuns per la fasa da realisaziun.

Èsi tenor Vos bun sche quests quatter parcs vegnan realisads?

Segir. Uschiglio n'avev la regenza betg tramess las dumondas a Berna. Quai è in bun svilup.

Uss hai dà quasi tschient onns mo il Parc Naziunal. En il futur datti blers parcs da natira. Uschia va bain a perder l'exclusivitat.

Per ina cuntrada sco il Grischun u sco la Svizra n'è il dumber da parcs nagin problem.

Cun parcs vul ins giavinar la glied

en ina regiun. Funcziuna quai anc cun tants parcs?

Cun parcs vul ins en emprima lingia era cuntanscher ina tscherta protecciun per ina zona. Da l'autra vart han ils parcs ina muntada economica. Nus remartgain adina dapli che la glied giavischa in turissem miaivel – cunzunt en nosa societad che vegn adina in pau pli veglia. La glied va pli savens a viandar. E per gliez è in label da parc per ina regiun tuttavia giavischavel.